ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 23ης Απριλίου 2015*

«Αίτηση αναιρέσεως — Διάταξη ασφαλιστικών μέτρων — Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών — Προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών ασφαλίσεως αγαθών και προσώπων — Απόρριψη της προσφοράς διαγωνιζομένου και απόφαση αναθέσεως του αντικειμένου της συμβάσεως σε άλλο διαγωνιζόμενο — Αίτηση αναστολής εκτελέσεως — Ιδιαιτέρως σοβαρό fumus boni juris — Επείγον — Σοβαρή ζημία — Ανεπανόρθωτη ζημία — Δεν υφίσταται — Δικαίωμα για παροχή αποτελεσματικής έννομης προστασίας — Οδηγία 89/665/ΕΟΚ — Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Ανασταλτική προθεσμία πριν από τη σύναψη της συμβάσεως — Πρόσβαση σε πληροφορίες βάσει των οποίων εκτιμάται η νομιμότητα της αποφάσεως αναθέσεως»

Στην υπόθεση C-35/15 P(R),

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 57, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2015,

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από την S. Delaude και τον L. Cappelletti,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

**Vanbreda Risk & Benefits**, εκπροσωπούμενη από τους P. Teerlinck, P. de Bandt και M. Gherghinaru, δικηγόρους,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ,

αφού άκουσε τον πρώτο γενικό εισαγγελέα, M. Wathelet,

εκδίδει την ακόλουθη

**Διάταξη**

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την αναίρεση της διατάξεως του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (T-199/14 R, EU:T:2014:1024, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση αναστολής εκτελέσεως που υπέβαλε η Vanbreda Risk & Benefits (στο εξής: Vanbreda).

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

## Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της συνάψεως συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων (ΕΕ L 395, σ. 33), όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (ΕΕ L 335, σ. 31, στο εξής: οδηγία 89/665), έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται όσον αφορά τις διαδικασίες προσφυγής που ορίζει το άρθρο 1 να προβλέπουν τις αναγκαίες εξουσίες προκειμένου:

α) να λαμβάνονται, το συντομότερο δυνατόν και με την επείγουσα διαδικασία, προσωρινά μέτρα για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση ή να αποτραπεί η περαιτέρω ζημία των θιγομένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν ή επιτρέπουν την αναστολή της διαδικασίας σύναψης της εν λόγω συμβάσεως του δημοσίου ή της εκτέλεσης οποιασδήποτε απόφασης λαμβάνεται από τις αναθέτουσες αρχές·

β) να ακυρώνουν ή να επιτρέπουν την ακύρωση των παράνομων αποφάσεων, και ιδίως να καταργούν τις τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές που εισάγουν διακρίσεις και περιλαμβάνονται στα έγγραφα με τα οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, στις συγγραφές υποχρεώσεων ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που έχει σχέση με τη διαδικασία σύναψης της συγκεκριμένης σύμβασης·

γ) να επιδικάζουν αποζημίωση στα ζημιωθέντα από την παράβαση πρόσωπα.»

3 Το άρθρο 2, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Επιπλέον, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία μια απόφαση πρέπει να ακυρωθεί προτού χορηγηθεί αποζημίωση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, αφού συναφθεί σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5, την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή τα άρθρα 2α έως 2στ, οι εξουσίες του υπεύθυνου για τις διαδικασίες προσφυγής οργάνου περιορίζονται στην επιδίκαση αποζημίωσης σε οιονδήποτε υπέστη ζημία λόγω παράβασης.»

4 Το άρθρο 2α της ίδιας οδηγίας προβλέπει ανασταλτική προθεσμία δέκα ημερών μετά την έκδοση της αποφάσεως περί αναθέσεως της συμβάσεως ή δεκαπέντε ημερών εάν χρησιμοποιήθηκε άλλο μέσο επικοινωνίας εκτός από τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικό μέσο, κατά την οποία δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση βάσει της εν λόγω αποφάσεως (στο εξής: ανασταλτική προθεσμία δέκα ημερών). Το εν λόγω άρθρο ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα [πρόσωπα που ενδιαφέρονται για μια σύμβαση] να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο που εξασφαλίζει αποτελεσματικές προσφυγές κατά των αποφάσεων για την ανάθεση σύμβασης που λαμβάνονται από τις αναθέτουσες αρχές, με τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων που πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και το άρθρο 2γ.

2. Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114),] πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη

της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψήφιους ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Οι προσφέροντες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι εφόσον δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά. Ο αποκλεισμός είναι οριστικός εφόσον έχει κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και έχει θεωρηθεί νόμιμος από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προσφυγή.

Οι υποψήφιοι θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της αίτησής τους πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες.

Η κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης σε όλους τους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψήφιους συνοδεύεται από:

— συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας [2004/18], με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, και

— σαφή δήλωση της επακριβούς ανασταλτικής προθεσμίας που ισχύει σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας παραγράφου.»

5 Τα άρθρα 1, παράγραφος 5, και 2, παράγραφος 3, της οδηγίας 89/665 θέτουν σε εφαρμογή την ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών σε ειδικές περιπτώσεις. Τα άρθρα 2β έως 2στ της οδηγίας αυτής συμπληρώνουν το σύστημα ασκήσεως προσφυγών που θεσπίζει η εν λόγω οδηγία, το οποίο βασίζεται στην τήρηση της ανασταλτικής προθεσμίας του άρθρου της 2α.

6 Το άρθρο 171, παράγραφος 1, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 362, σ. 1), έχει ως εξής:

«Η αναθέτουσα αρχή δεν υπογράφει σύμβαση ή σύμβαση-πλαίσιο υπαγόμενη στην οδηγία [2004/18] με τον επιτυχόντα υποψήφιο προτού παρέλθουν 14 ημερολογιακές ημέρες.

Έναρξη της προθεσμίας αυτής αποτελεί μία από τις δύο πιο κάτω ημερομηνίες:

α) η ημέρα που έπεται της ταυτόχρονης αποστολής των κοινοποιήσεων στους επιτυχόντες και μη επιτυχόντες προσφέροντες·

β) όταν η σύμβαση ή η σύμβαση-πλαίσιο ανατίθεται με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η ημέρα που έπεται της δημοσίευσης της ανάθεσης [...] στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Όταν η αποστολή γίνεται με τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα όπως αναφέρεται στο στοιχείο α) του δευτέρου εδαφίου, η περίοδος αναμονής είναι 10 ημερολογιακές ημέρες.

Εάν είναι αναγκαίο, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να αναστείλει την υπογραφή της σύμβασης με σκοπό την πρόσθετη εξέτασή της, εάν τούτο δικαιολογείται από τις αιτήσεις ή τις παρατηρήσεις εκ μέρους απορριφθέντων ή ζημιωθέντων προσφερόντων ή υποψηφίων, ή από οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που έλαβε η αναθέτουσα αρχή. Οι αιτήσεις, οι παρατηρήσεις και οι πληροφορίες πρέπει να λαμβάνονται εντός της οριζόμενης στο πρώτο εδάφιο προθεσμίας. Σε περίπτωση αναστολής, όλοι οι υποψήφιοι και προσφέροντες ενημερώνονται εντός τριών εργάσιμων ημερών από την έκδοση της απόφασης αναστολής.

[...]»

**Ιστορικό της διαφοράς, η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη**

7 Στις 10 Αυγούστου 2013 η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* πρόσκληση προς υποβολή προσφορών με τον κωδικό OIB.DR.2/PO/2013/062/591, που αφορούσε σύμβαση για την ασφάλιση αγαθών και προσώπων, διαιρεμένη σε τέσσερα τμήματα. Το υπ' αριθ. 1 τμήμα αφορούσε την ασφαλιστική κάλυψη, από 1ης Μαρτίου 2014, ακινήτων μαζί με το περιεχόμενό τους, η δε σύμβαση επρόκειτο να συναφθεί από την Επιτροπή στο όνομά της και στο όνομα των ακόλουθων αναθετουσών αρχών: του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Εκτελεστικού Οργανισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, του Εκτελεστικού Οργανισμού για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία, του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας, του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού και του Εκτελεστικού Οργανισμού Καινοτομίας και Δικτύων.

8 Η εν λόγω πρόσκληση προς υποβολή προσφορών αποσκοπούσε στην αντικατάσταση της ισχύουσας τότε συμβάσεως, η οποία έληγε στις 28 Φεβρουαρίου 2014 και είχε συναφθεί με κοινοπραξία της οποίας η Vanbreda ήταν ο μεσίτης ασφαλίσεων.

9 Στις 7 Σεπτεμβρίου 2013 δημοσιεύθηκε διορθωτική ανακοίνωση της προσκλήσεως στο Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ S 174), με την οποία μετατέθηκε η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των προσφορών στις 25 Οκτωβρίου 2013 και η ημερομηνία δημόσιας συνεδριάσεως για την αποσφράγιση των προσφορών στις 31 Οκτωβρίου 2013. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η επιτροπή αποσφραγίσεως πιστοποίησε την παραλαβή δύο προσφορών για το τμήμα υπ' αριθ. 1, τις οποίες υπέβαλαν, αφενός, η Marsh SA, μεσίτης ασφαλίσεων, και, αφετέρου, η Vanbreda.

10 Στις 30 Ιανουαρίου 2014 η Επιτροπή ενημέρωσε τη Marsh ότι είχε επιλεγεί η προσφορά της για την ανάθεση του τμήματος υπ' αριθ. 1 και πληροφόρησε τη Vanbreda ότι η προσφορά της είχε απορριφθεί όσον αφορά το τμήμα υπ' αριθ. 1, διότι δεν είχε προτείνει τη χαμηλότερη τιμή (στο εξής: επίδικη απόφαση). Η επιστολή με την οποία η Επιτροπή κοινοποίησε την επίδικη απόφαση στη Vanbreda απεστάλη με την DHL και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

11 Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών που συνήφθη μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών υπογράφτηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2014 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2014.

12 Με χωριστά δικόγραφα της 28ης Μαρτίου 2014, η Vanbreda κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αφενός, προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως, καθώς και αγωγή αποζημιώσεως δυνάμει των άρθρων 268 ΣΛΕΕ και 340 ΣΛΕΕ, με αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει το ποσό του ενός εκατομμυρίου ευρώ και, αφετέρου, την υπό κρίση αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, με την οποία ζήτησε κατ' ουσίαν από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων να διατάξει, δυνάμει του άρθρου 105, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, την αναστολή εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως μέχρις ότου δημοσιευθεί η διάταξη με την οποία θα περατωθεί η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και να αναστείλει την εκτέλεση της επίδικης αποφάσεως μέχρις ότου το Γενικό Δικαστήριο αποφανθεί επί της προσφυγής-αγωγής προς την οποία συναρτάται η εν λόγω αίτηση.

13 Στις 3 Απριλίου 2014 ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, με τη διάταξή του Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (T-199/14 R), διέταξε, αφενός, την αναστολή εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως και της συμβάσεως παροχής υπηρεσιών που συνήφθη μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh

και των συγκεκριμένων ασφαλιστών μέχρι τη δημοσίευση της διατάξεως περί περατώσεως της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων και, αφετέρου, την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων που ζήτησε η Vanbreda.

14 Στις 8 Απριλίου 2014 η Επιτροπή υπέβαλε αίτημα προς τον Πρόεδρο του Γενικού Δικαστηρίου να ανακαλέσει αμέσως, αναδρομικώς και χωρίς καμία επιφύλαξη το σημείο 1 του διατακτικού της διατάξεώς του Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (Τ-199/14 R) της 3ης Απριλίου 2014. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που του γνωστοποιήθηκαν με το αίτημα αυτό, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου εξέδωσε στις 10 Απριλίου 2014 νέα διάταξη Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (Τ-199/14 R), δεχόμενος το αίτημα της Επιτροπής. Στις 25 Απριλίου 2014 η Επιτροπή κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων.

15 Στις 4 Δεκεμβρίου 2014, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου διέταξε την αναστολή εκτελέσεως της επίδικης αποφάσεως. Αφού εκτίμησε, στη σκέψη 136 της διατάξεως αυτής, ότι συνέτρεχε η προϋπόθεση περί του fumus boni juris (εκ πρώτης όψεως βάσιμο) και, στις σκέψεις 142 έως 145 της εν λόγω διατάξεως, ότι η προβαλλόμενη ζημία ήταν σοβαρή, έκρινε, στις σκέψεις 148 έως 165 της ίδιας διατάξεως, ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και του ιδιαιτέρως σοβαρού χαρακτήρα του fumus boni juris που αποδείχθηκε εν προκειμένω, η προϋπόθεση του επείγοντος συνέτρεχε επίσης παρά την έλλειψη ανεπανόρθωτης ζημίας. Για να στηρίξει το συμπέρασμα αυτό ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων βασίστηκε κυρίως σε μία γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης πηγάζουσα από την αποτελεσματική προσωρινή προστασία που πρέπει να διασφαλίζεται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, την οποία περιέγραψε, εισαγωγικά, στις σκέψεις 16 έως 20 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως.

16 Το διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως έχει ως εξής:

«1) Αναστέλλει την εκτέλεση της [επίδικης] αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή απέρριψε την προσφορά που είχε υποβάλει η [Vanbreda] κατόπιν προσκλήσεως προς υποβολή προσφορών για σύμβαση ασφαλίσεως αγαθών και προσώπων και ανέθεσε την εν λόγω σύμβαση σε άλλη εταιρία, όσον αφορά την ανάθεση του τμήματος αριθ. 1 της συμβάσεως.

2) Διατηρούνται τα αποτελέσματα της εν λόγω αποφάσεως [...] έως τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως κατά της παρούσας διατάξεως.

3) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.»

**Αιτήματα των διαδίκων**

17 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει τα σημεία 1 και 2 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως,

— να απορρίψει το αίτημα λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, και

— να καταδικάσει τη Vanbreda στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της δίκης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

18 Η Vanbreda ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της,

— να επικυρώσει το διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως καθώς και τα ασφαλιστικά μέτρα που διατάχθηκαν, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της δίκης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

**Επί της αιτήσεως αναιρέσεως**

19 Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει τέσσερις λόγους αντλούμενους, αντιστοίχως, από πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή της προϋποθέσεως του επείγοντος όσον αφορά τις συνέπειες της μη υπάρξεως ανεπανόρθωτης ζημίας, πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή της ίδιας προϋποθέσεως όσον αφορά τη φερόμενη σοβαρή ζημία την οποία δεν υπέστη η Vanbreda, πλάνη περί το δίκαιο κατά τη στάθμιση των συμφερόντων όσον αφορά το εφαρμοστέο πλαίσιο για τους σκοπούς της εκτιμήσεως του συμφέροντος της Vanbreda και πλάνη περί το δίκαιο κατά την εν λόγω στάθμιση όσον αφορά τη μη συνεκτίμηση των συμφερόντων τρίτων.

*Επιχειρήματα των διαδίκων*

20 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η Επιτροπή προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι, λαμβανομένης υπόψη της υποτιθέμενης υπάρξεως ιδιαιτέρως σοβαρού fumus boni juris, συνέτρεχε εν προκειμένω η προϋπόθεση του επείγοντος, παρά το γεγονός ότι η Vanbreda δεν είχε αποδείξει ότι με την απόρριψη της αιτήσεώς της ασφαλιστικών μέτρων υπήρχε ο κίνδυνος να υποστεί ανεπανόρθωτη ζημία. Η Επιτροπή επισημαίνει, ειδικότερα, ότι η οδηγία 89/665, την οποία επικαλέσθηκε ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, δεν έχει εφαρμογή στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν καθορίζει τις προϋποθέσεις που έχουν εφαρμογή στη χορήγηση αναστολής εκτελέσεως. Υπογραμμίζει επίσης ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων είναι η εξασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της εκδοθησομένης οριστικής αποφάσεως και όχι η οριστική διόρθωση παραβάσεως.

21 Η Vanbreda αντιτείνει, κυρίως, ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των διαδικασιών ασφαλιστικών μέτρων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και του κεφαλαιώδους χαρακτήρα του δικαιώματος αποτελεσματικής ένδικης προστασίας στον τομέα αυτόν, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), το Γενικό Δικαστήριο ορθώς εφάρμοσε, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το νομικό πλαίσιο που ισχύει στις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων.

*Εκτίμηση του Δικαστηρίου*

22 Πρέπει να υπομνησθεί, εισαγωγικά, ότι, κατά το άρθρο 104, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να προσδιορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς, τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν εκ πρώτης όψεως τη λήψη των ζητουμένων ασφαλιστικών μέτρων. Συνεπώς, η αναστολή εκτελέσεως και τα άλλα ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να διαταχθούν από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων εφόσον αποδεικνύεται ότι η λήψη τους δικαιολογείται εκ πρώτης όψεως (fumus boni juris) βάσει των προβαλλομένων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών και ότι τα μέτρα αυτά είναι επείγοντα, υπό την έννοια ότι είναι αναγκαίο, προκειμένου να αποφευχθεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία των συμφερόντων του αιτούντος, να διαταχθούν και να παραγάγουν τα αποτελέσματά τους πριν από την έκδοση της αποφάσεως επί της κυρίας προσφυγής. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι σωρευτικές, οπότε οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να απορρίπτονται όταν δεν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις αυτές [διάταξη SCK και FNK κατά Επιτροπής, C-268/96 P(R), EU:C:1996:381, σκέψη 30].

23 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συλλογιστική της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, κατά την οποία πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση του επείγοντος, παρά τη μη ύπαρξη ανεπανόρθωτης ζημίας, συνιστά παρέκκλιση από την πάγια νομολογία του δικαστή της Ένωσης όσον αφορά την προϋπόθεση αυτή, ειδικότερα σε σχέση με τη δυνατότητα επανορθώσεως της οικονομικής ζημίας που υπέστη ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος στο πλαίσιο διαδικασίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

24 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, μια χρηματική ζημία δεν δύναται, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, να θεωρηθεί ανεπανόρθωτη, δεδομένου ότι η χρηματική αποκατάσταση είναι, κατά κανόνα, ικανή να επαναφέρει τον ζημιωθέντα στην κατάσταση πριν από την επέλευση της ζημίας. Μια τέτοια ζημία θα μπορούσε να αποκατασταθεί ειδικά στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως βάσει των άρθρων 268 ΣΛΕΕ και 340 ΣΛΕΕ [διάταξη του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου Επιτροπή κατά Pilkington Group, C-278/13 P(R), EU:C:2013:558, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου Communicaid Group κατά Επιτροπής, T-4/13 R, EU:T:2013:121, σκέψεις 22, 28 έως 30, 33, 34 και 37]. Όπως έκρινε και ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, στις σκέψεις 154 και 156 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η προβαλλόμενη εν προκειμένω ζημία δεν είναι ανεπανόρθωτη, σύμφωνα με την ως άνω νομολογία.

25 Εν πάση περιπτώσει, στον βαθμό που ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου στήριξε το συμπέρασμά του περί του ότι η προϋπόθεση του επείγοντος πληρούται εν προκειμένω σε μία γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης πηγάζουσα από το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, πρέπει να εξεταστεί η ύπαρξη και το περιεχόμενο της αρχής αυτής.

26 Συναφώς, η οδηγία 89/665, την οποία επικαλείται ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου για να στηρίξει την ύπαρξη της αρχής αυτής, έχει ως αποδέκτες τα κράτη μέλη και, επομένως, δεν αφορά τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

27 Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μία γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης μπορεί να εξειδικευθεί από οδηγία (απόφαση Kücükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, σκέψεις 20 και 21 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η οδηγία 89/665 εξειδικεύει τη γενική αρχή του δικαιώματος αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής στον συγκεκριμένο τομέα των δημοσίων συμβάσεων και ότι είναι επομένως αναγκαίο να ληφθεί υπόψη, όσον αφορά τις συμβάσεις που αναθέτει η ίδια η Ένωση, η εξειδίκευση της εν λόγω γενικής αρχής που περιλαμβάνεται στις διατάξεις της οδηγίας αυτής, όπως ακριβώς έκρινε ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 20 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως.

29 Πάντως, σύμφωνα με το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, το Δικαστήριο έχει κρίνει, στηριζόμενο στις διατάξεις της οδηγίας 89/665, ότι η αποτελεσματική ένδικη προστασία απαιτεί να λαμβάνουν οι ενδιαφερόμενοι γνώση της αποφάσεως περί αναθέσεως της δημόσιας συμβάσεως ορισμένο χρόνο πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, ώστε να διαθέτουν όντως τη δυνατότητα να ασκήσουν προσφυγή, ζητώντας ιδίως τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων έως τη σύναψη αυτή (απόφαση Fastweb, C-19/13, EU:C:2014:2194, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου έκρινε, στη σκέψη 158 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι η άκαμπτη εφαρμογή μιας νομολογίας, ακόμη και αν πρόκειται για πάγια νομολογία, η οποία καθιστά πρακτικώς αδύνατο για τον αποκλεισθέντα διαγωνιζόμενο να επιτύχει την αναστολή εκτελέσεως μιας αποφάσεως θεσμικού ή άλλου οργάνου της Ένωσης περί αναθέσεως συμβάσεως, με το αιτιολογικό ότι η ζημία που υπέστη δεν είναι ανεπανόρθωτη διότι είναι

οικονομική, δεν συνάδει με τις επιταγές που απορρέουν από την αποτελεσματική προσωρινή προστασία που πρέπει να διασφαλίζεται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες έχουν εφαρμογή βάσει των διατάξεων της οδηγίας 89/665.

31 Ωστόσο, ο δικαστής της Ένωσης, εφόσον λαμβάνει υπόψη διατάξεις μιας οδηγίας που εξειδικεύουν γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, δεν μπορεί να μη λάβει υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεων αυτών, παρά το γεγονός ότι δεν έχουν καθαυτές εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ειδικότερα, στον βαθμό που προκύπτει από τις διατάξεις μιας τέτοιας οδηγίας ότι επιδίωξη του νομοθέτη της Ένωσης είναι η εξισορρόπηση διαφόρων συμφερόντων, ο δικαστής της Ένωσης πρέπει να λάβει υπόψη την ισορροπία αυτή κατά την εφαρμογή της γενικής αρχής που εξειδικεύεται με τον τρόπο αυτόν.

32 Στο παρόν πλαίσιο, πρέπει να τονιστεί ότι η οδηγία 89/665 ορίζει, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να προβλέπουν στο εθνικό τους δίκαιο τρία είδη ενδίκων βοηθημάτων που παρέχουν τη δυνατότητα στον ζημιωθέντα στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως να ζητήσει από τον αρμόδιο δικαστή, πρώτον, «ασφαλιστικά μέτρα για τη θεραπεία της προβαλλομένης παράβασης ή την αποτροπή περαιτέρω ζημίας των θιγομένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν ή εξασφαλίζουν την αναστολή της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, ή της εκτέλεσης κάθε απόφασης που έχει ληφθεί από τον αναθέτοντα φορέα», δεύτερον, την ακύρωση των παράνομων αποφάσεων και, τρίτον, αποζημίωση.

33 Ωστόσο, το άρθρο 2, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 89/665 ορίζει ότι «εκτός από την περίπτωση κατά την οποία μια απόφαση πρέπει να ακυρωθεί προτού χορηγηθεί αποζημίωση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, αφού συναφθεί σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 5, την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή τα άρθρα 2α έως 2στ, οι εξουσίες του υπεύθυνου για τις διαδικασίες προσφυγής οργάνου περιορίζονται στην επιδίκαση αποζημίωσης σε οιονδήποτε υπέστη ζημία λόγω παράβασης».

34 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο στις σκέψεις 62 και 63 της αποφάσεως Fastweb (C-19/13, EU:C:2014:2194), ο νομοθέτης της Ένωσης επιδίωξε, με τις διατάξεις της οδηγίας 89/665, τον συγκερασμό των συμφερόντων του αποκλεισθέντος διαγωνιζόμενου με τα συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής και του αναδόχου, περιορίζοντας το δικαίωμα υποβολής αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων το οποίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παράσχουν στον εν λόγω διαγωνιζόμενο κατά την προσυμβατική περίοδο, δεδομένου ότι προβλέπεται ως υποχρεωτική μόνον η παροχή σ' αυτόν δικαιώματος για άσκηση αγωγής αποζημιώσεως, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 89/665, μετά το πέρας της περιόδου αυτής (βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση Alcatel Austria κ.λπ., C-81/98, EU:C:1999:534, σκέψη 37).

35 Επομένως, η υποχρέωση των κρατών μελών να προβλέπουν στην εθνική νομοθεσία τους τη δυνατότητα του ζημιωθέντος από απόφαση που εκδόθηκε κατά το πέρας της διαδικασίας για τη σύναψη δημόσιας συμβάσεως να ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/665, περιορίζεται στο χρονικό διάστημα μεταξύ της εκδόσεως της αποφάσεως αυτής και της συνάψεως της συμβάσεως.

36 Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1, παράγραφος 5, 2, παράγραφος 3, και 2α έως 2στ της οδηγίας αυτής, η σύμβαση δεν μπορεί να συναφθεί πριν από τη λήξη της ανασταλτικής προθεσμίας των δέκα ημερών.

37 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο στη σκέψη 61 της αποφάσεως Fastweb (C-19/13, EU:C:2014:2194), η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών αποσκοπεί στο να παράσχει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν ενώπιον των δικαστηρίων την απόφαση περί αναθέσεως πριν από τη σύναψη της συμβάσεως.

38 Κατόπιν των προεκτεθέντων, αβασίμως διαπίστωσε ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, στη σκέψη 20 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, την ύπαρξη γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης, πηγάζουσας από το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, βάσει της οποίας ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αξιώσει όχι μόνον αποζημίωση, αλλά και ασφαλιστικά μέτρα, χωρίς να περιορίσει τη διαπίστωση αυτή στο χρονικό διάστημα πριν από τη σύναψη της συμβάσεως μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του αναδόχου.

39 Συγκεκριμένα, εφόσον η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών, που προβλέπει η οδηγία 89/665, παρήλθε πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, δεν μπορεί να συναχθεί από τις διατάξεις της οδηγίας αυτής ότι η παροχή της δυνατότητας στον αποκλεισθέντα διαγωνιζόμενο να ζητήσει από τον δικαστή μόνον αποζημίωση συνιστά παραβίαση μιας γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης σχετικής με το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής. Όσον αφορά τις συμβάσεις που συνήφθησαν από τις αναθέτουσες αρχές της Ένωσης, η ίδια ανασταλτική προθεσμία έχει εφαρμογή δυνάμει του άρθρου 171, παράγραφος 1, του κανονισμού 1268/2012. Η προθεσμία αυτή είναι επίσης δέκα ημερολογιακών ημερών, εφόσον για την κοινοποίηση της αποφάσεως αναθέσεως της συμβάσεως στους ενδιαφερόμενους χρησιμοποιήθηκε ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας.

40 Πρέπει να εξεταστεί στη συνέχεια, βάσει των προεκτεθέντων, εάν ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενος, στη σκέψη 164 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση του επείγοντος, παρά το γεγονός ότι η προβαλλόμενη ζημία, μολονότι σοβαρή, δεν ήταν ανεπανόρθωτη.

41 Λαμβανομένων υπόψη των επιταγών περί εξασφαλίσεως αποτελεσματικής προστασίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να γίνει δεκτό, όπως έκρινε και ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 162 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι, στην περίπτωση που ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος αποδείξει την ύπαρξη ιδιαίτερα σοβαρού fumus boni juris, δεν μπορεί να απαιτείται από αυτόν να αποδείξει ότι η απόρριψη της αιτήσεώς του για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων ενδέχεται να του προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία, διότι διαφορετικά θα θιγόταν κατά τρόπο υπέρμετρο και αδικαιολόγητο η αποτελεσματική ένδικη προστασία που δικαιούται βάσει του άρθρου 47 του Χάρτη.

42 Ωστόσο, σύμφωνα με όσα κρίθηκαν στη σκέψη 38 της παρούσας διατάξεως, η άμβλυνση αυτή των προϋποθέσεων προς εκτίμηση της υπάρξεως επείγοντος, η οποία αποβλέπει στη διασφάλιση του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής, έχει εφαρμογή μόνον κατά την προσυμβατική περίοδο, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών του άρθρου 171, παράγραφος 1, του κανονισμού 1268/2012. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή συνήψε τη σύμβαση με τον ανάδοχο μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής και πριν την κατάθεση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, η άμβλυνση των προϋποθέσεων δεν δικαιολογείται πλέον.

43 Όσον αφορά την εφαρμογή των αρχών αυτών στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τη σκέψη 4 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως προκύπτει ότι η Επιτροπή ενημέρωσε στις 30 Ιανουαρίου 2014, αφενός, τον ανάδοχο ότι η προσφορά του προκρίθηκε για την ανάθεση του τμήματος υπ' αριθ. 1 και, αφετέρου, τη Vanbreda ότι η προσφορά της δεν προκρίθηκε για το τμήμα αυτό διότι δεν είχε προτείνει τη χαμηλότερη τιμή. Εξάλλου, στη σκέψη 5 της διατάξεως του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Απριλίου 2014, Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (T-199/14 R), επισημάνθηκε ότι η σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών υπογράφτηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2014 και ότι η σύμβαση αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2014.

44 Συνεπώς, εφόσον η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στη Vanbreda με επιστολή της 30ής Ιανουαρίου 2014, η οποία της διαβιβάσθηκε με ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας, η ανασταλτική προθεσμία, δυνάμει του άρθρου 171, παράγραφος 1, του κανονισμού 1268/2012, ήταν δέκα ημερών και τηρήθηκε εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, κατά τη διάταξη αυτή, η εν λόγω προθεσμία άρχισε να τρέχει στις 31 Ιανουαρίου 2014, δηλαδή 28 μέρες πριν τη σύναψη της συμβάσεως.

45 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 5 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η Vanbreda κατέθεσε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στις 28 Μαρτίου 2014. Επομένως, η σύναψη της συμβάσεως μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, έγινε μετά την κατάθεση της εν λόγω αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων.

46 Υπό τις συνθήκες αυτές, σύμφωνα με όσα διαπιστώθηκαν στη σκέψη 42 της παρούσας διατάξεως, η άμβλυνση της προϋποθέσεως του επείγοντος δεν δικαιολογείται, κατ' αρχήν.

47 Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών παρέχει στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν ενώπιον των δικαστηρίων την απόφαση περί αναθέσεως πριν από τη σύναψη της συμβάσεως μόνον εάν διαθέτουν επαρκή στοιχεία για ενδεχόμενο παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί αναθέσεως.

48 Δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τηρήθηκε η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών στην περίπτωση που δεν υπάρχει πραγματική δυνατότητα υποβολής αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πριν από τη σύναψη της συμβάσεως για τον λόγο ότι ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος δεν διαθέτει, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας, επαρκή στοιχεία που να του παρέχουν τη δυνατότητα να υποβάλει μία τέτοια αίτηση, διότι διαφορετικά θα παραβιαζόταν η αρχή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής.

49 Δεδομένων των απαιτήσεων της αρχής της ασφαλείας δικαίου, η εξαίρεση αυτή από την αμιγώς μηχανική εφαρμογή της ανασταλτικής προθεσμίας των δέκα ημερών πρέπει, ωστόσο, να επιφυλάσσεται για τις εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος δεν είχε κανένα λόγο να θεωρήσει ότι η απόφαση περί αναθέσεως της συμβάσεως ήταν παράνομη πριν από τη σύναψη της συμβάσεως με τον ανάδοχο.

50 Πρέπει επομένως να εξεταστεί, βάσει των όσων διαπιστώθηκαν στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, εάν η Vanbreda διέθετε επαρκείς πληροφορίες για να κάνει χρήση της ανασταλτικής προθεσμίας των δέκα ημερών προκειμένου να υποβάλει αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πριν από τη σύναψη της συμβάσεως, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών.

51 Συναφώς, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου ανέλυσε, στις σκέψεις 38 έως 43 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, τις επαφές που έγιναν μεταξύ της Επιτροπής και της Vanbreda πριν τη σύναψη της εν λόγω συμβάσεως, προκειμένου να εκτιμηθεί το παραδεκτό ενός νέου λόγου ακυρώσεως. Ο Πρόεδρος έκρινε, στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι η Vanbreda ανακάλυψε, μετά την υποβολή της αιτήσεώς της ασφαλιστικών μέτρων στις 28 Μαρτίου 2014, και επομένως μετά τη σύναψη της συμβάσεως στις 27 Φεβρουαρίου 2014, ότι η Marsh δεν είχε υποβάλει την προσφορά της για το τμήμα υπ' αριθ. 1 από κοινού με τους ασφαλιστές, αλλά ως αυτοτελώς διαγωνιζόμενη. Ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου έκρινε συνεπώς ότι λόγος ακυρώσεως στηριζόμενος στο γεγονός αυτό, μολονότι προβλήθηκε μετά την υποβολή της αρχικής αιτήσεως, ήταν παραδεκτός.

52 Ωστόσο, όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις περί των πραγματικών περιστατικών στις οποίες προέβη ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, η Vanbreda είχε λόγους να αμφιβάλει για τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως ήδη πριν από σύναψη της συμβάσεως, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών.

53 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η Vanbreda είχε ήδη από τις 8 Νοεμβρίου 2013 ενημερώσει την Επιτροπή για τις αμφιβολίες που είχε ως προς τη νομιμότητα της προσφοράς της Marsh και, ειδικότερα, ως προς το κατά πόσον η Marsh πληρούσε την προϋπόθεση της εις ολόκληρον ευθύνης, η οποία είναι απαραίτητη σε περίπτωση υποβολής προσφοράς με περισσότερους ασφαλιστές. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 38 έως 40 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η Vanbreda, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της

31ης Ιανουαρίου και της 4ης Φεβρουαρίου 2014 καθώς και με συστημένες επιστολές της 3ης και 7ης Φεβρουαρίου 2014, επανέλαβε τις αμφιβολίες αυτές και ζήτησε να προσκομίσει προς τούτο η Επιτροπή ορισμένα έγγραφα. Τέλος, με επιστολή της 7ης Φεβρουαρίου 2014, η οποία εξετάστηκε στη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η Επιτροπή επισήμανε στη Vanbreda ότι η Marsh προκρίθηκε ως ανάδοχος της συμβάσεως για το τμήμα υπ' αριθ. 1 με το αιτιολογικό ότι είχε υποβάλει προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, η Vanbreda απάντησε στην επιστολή αυτή, στις 11 Φεβρουαρίου 2014, επαναλαμβάνοντας το αίτημά της να της διαβιβαστούν οι πληροφορίες και τα έγγραφα που ζήτησε με τα προηγούμενα έγγραφά της.

54 Επομένως, από τις διαπιστώσεις της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως περί των πραγματικών περιστατικών προκύπτει ότι, τις επόμενες ημέρες μετά την κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως στη Vanbreda, και το αργότερο στις 11 Φεβρουαρίου 2014, αυτή ήταν σε θέση να διατυπώσει συγκεκριμένες επικρίσεις όσον αφορά την επίδικη απόφαση. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών άρχισε να τρέχει το αργότερο στις 11 Φεβρουαρίου 2014, δηλαδή δεκαέξι ημερολογιακές μέρες πριν από τη σύναψη, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, της συμβάσεως μεταξύ της Επιτροπής, της Marsh και των ασφαλιστών.

55 Το γεγονός, το οποίο διαπίστωσε ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η Vanbreda δεν γνώριζε, στις 11 Φεβρουαρίου 2014, ότι η Marsh δεν είχε υποβάλει την προσφορά της για το τμήμα υπ' αριθ. 1 από κοινού με τους ασφαλιστές, αλλά ως αυτοτελώς διαγωνιζόμενη δεν στέρησε από τη Vanbreda τη δυνατότητα να υποβάλει αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων εντός της ανασταλτικής προθεσμίας των δέκα ημερών. Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 51 της παρούσας διατάξεως, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου έκρινε επίσης, στη σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, ότι η Vanbreda εξακολουθούσε να αγνοεί το γεγονός αυτό τη στιγμή που άσκησε την προσφυγή ακυρώσεως και υπέβαλε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, στις 28 Μαρτίου 2014.

56 Κατά συνέπεια η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών, του άρθρου 171, παράγραφος 1, του κανονισμού 1268/2012, τηρήθηκε πλήρως εν προκειμένω.

57 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, μολονότι ορθώς έκρινε, λαμβανομένης υπόψη της υπάρξεως μιας γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης που πηγάζει από το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής, ότι πρέπει να αμβλυνθεί η νομολογιακή προϋπόθεση του επείγοντος στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, υπό την έννοια ότι μία σοβαρή αλλά όχι και ανεπανόρθωτη ζημία μπορεί να αρκεί προς συνδρομή της προϋποθέσεως αυτής, εφόσον το fumus boni juris είναι ιδιαιτέρως σοβαρό, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη κρίνοντας ότι η άμβλυνση αυτή εφαρμόζεται άνευ χρονικού περιορισμού. Συγκεκριμένα, η εν λόγω άμβλυνση της προϋποθέσεως του επείγοντος στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων δεν έχει εφαρμογή εάν η αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων υποβλήθηκε από τον αποκλεισθέντα διαγωνιζόμενο ενώπιον του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων της Ένωσης πριν τη σύναψη της συμβάσεως με τον ανάδοχο. Εξάλλου, ο χρονικός αυτός περιορισμός υπόκειται στη διττή προϋπόθεση, πρώτον, ότι τηρήθηκε η ανασταλτική προθεσμία του άρθρου 171, παράγραφος 1, του κανονισμού 1268/2012 πριν τη σύναψη της συμβάσεως και, δεύτερον, ότι ο αποκλεισθείς διαγωνιζόμενος διέθετε επαρκείς πληροφορίες για να ασκήσει το δικαίωμά του προς υποβολή αιτήσεως για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων εντός της προθεσμίας αυτής.

58 Επομένως δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω η άμβλυνση της προϋποθέσεως του επείγοντος στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Κατά συνέπεια πρέπει να αναιρεθούν οι σκέψεις 1 και 2 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης διατάξεως, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως.

**Επί της αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικών μέτρων**

59 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, μπορεί είτε να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Γενικό Δικαστήριο για να την κρίνει. Η ανωτέρω διάταξη έχει επίσης εφαρμογή στις αιτήσεις αναιρέσεως που ασκούνται κατά το άρθρο 57, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου [βλ. διάταξη του αντιπροέδρου του Δικαστηρίου EDF κατά Επιτροπής, C-551/12 P(R), EU:C:2013:157, σκέψεις 36 και 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

60 Δεδομένου ότι η διαφορά είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων την οποία υπέβαλε η Vanbreda.

61 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το αιτιολογικό της παρούσας διατάξεως βάσει του οποίου αναιρείται η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη δικαιολογεί επίσης την απόρριψη της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων.

62 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 38 της παρούσας διατάξεως, ο ζημιωθείς υποψήφιος σε διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως σε επίπεδο Ένωσης πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα πριν από τη σύναψη της συμβάσεως μεταξύ του αναδόχου και της αναθέτουσας αρχής, παρά το γεγονός ότι δεν είναι σε θέση να αποδείξει την ύπαρξη ανεπανόρθωτης ζημίας, ώστε να πληρούται η προϋπόθεση του επείγοντος. Αντιθέτως, και όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 42 της παρούσας διατάξεως, μετά τη σύναψη της συμβάσεως αυτής, και εφόσον τηρήθηκε η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών, δεν υπάρχει λόγος να γίνει ελαστικότερη η εφαρμογή της προϋποθέσεως του επείγοντος, και μάλιστα ακόμη και αν υποτεθεί ότι αποδείχθηκε ένα ιδιαιτέρως σοβαρό fumus boni juris.

63 Εν προκειμένω, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 56 της παρούσας διατάξεως, τηρήθηκε η ανασταλτική προθεσμία των δέκα ημερών πριν από τη σύναψη της συμβάσεως από την Επιτροπή με τη Marsh και τους ασφαλιστές.

64 Εξάλλου, η εν λόγω σύμβαση συνήφθη στις 27 Φεβρουαρίου 2014, αρκετά πριν από την άσκηση από τη Vanbreda της προσφυγής ακυρώσεως και από την υποβολή της αιτήσεώς της ασφαλιστικών μέτρων, στις 28 Μαρτίου 2014.

65 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 24 της παρούσας διατάξεως, ότι η οικονομικής φύσεως ζημία καθώς και η συναφής ηθική βλάβη, τις οποίες προβάλλει εν προκειμένω η Vanbreda, δεν συνιστούν ανεπανόρθωτη ζημία και, συνεπώς, δεν πληρούται η προϋπόθεση του επείγοντος.

66 Όμως, όπως προκύπτει από την πάγια νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 22 της παρούσας διατάξεως, οι προϋποθέσεις του fumus boni juris, αφενός, και του επείγοντος, αφετέρου, είναι σωρευτικές.

67 Επομένως, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να απορριφθεί χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το ζήτημα του κατά πόσον υφίσταται fumus boni juris ή να γίνει στάθμιση συμφερόντων.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

68 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαίνεται επί των εξόδων.

69 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

70 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Vanbreda ηττήθηκε κατά την αναιρετική διαδικασία και η Επιτροπή διατύπωσε σχετικό αίτημα, η Vanbreda πρέπει να καταδικαστεί στα σχετικά με τη διαδικασία αυτή δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, ο αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου διατάσσει:

**1) Αναιρεί τις σκέψεις 1 και 2 του διατακτικού της διατάξεως του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Vanbreda Risk & Benefits κατά Επιτροπής (T-199/14 R, EU:T:2014:1024).**

**2) Απορρίπτει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.**

**3) Η Vanbreda Risk & Benefits φέρει τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας.**

(υπογραφές)